

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 15 K na leto, —
 Za inozemstvo 25 K.
 Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Povsod na škodo ljudstva.

Ze nekaj dni se v Belgradu vleče zopet — kriza. Zdi se, da se bo še vlekla; saj je vsaka kriza doslej še bila podobna morski kači, brez repa in tudi brez — glave! Krizo so zagrešili zopet zloglasni demokrati ali liberalci, kot jim po domače pravimo. Stvar je bila ta. Parlament se je posvetoval o volilnem redu za konstituanto, to je za ono skupščino, ki bo določila bodočo ustavo. V I. branju je zbornica sprejela načrt, kakor ga je predlagal odsek. V drugem branju je šla stvar izpočetka tudi gladko izpod rok. Pri členu 15., kjer je bilo rečeno, da učitelji nimajo pravice voljeni biti, pa je udarilo. Ta paragraf je zastarel, povzet je po srbski ustavi, ki določa, da državni uradniki nimajo pravice, biti voljeni za poslance. To sicer ni demokratično, in naši poslanci so se v odseku upirali tej določbi. Toda večina, med njimi tudi demokrati, so sklenili, naj učitelji nimajo pravice kandidirati. Ko je bil cel načrt sprejet v odseku, ga je vlada smatrala za svojega. V drugem branju pa so demokrati ali liberalci pri tej točki naenkrat začeli ugovarjati. Prišlo je do glasovanja, pri katerem je njihova nova zahteva dobila 4 glasove večine. Vsled tega je vlada odstopila, ker so demokrati, ki so v vladi, glasovali proti njej. Ministrski predsednik Vesnić je izjavil, da smatra to glasovanje za nezaupnico vladi, čeprav večina poslancev ni bila navzoča. Poslanci ljudske stranke so izjavili, da so tudi za to, da dobe učitelji pravico kandidirati. Toda sedaj še ni mogoče drugače, sicer mora vlada odstopiti, kar pa bi bila škoda za celo državo. Demokrati so pa nalašč v tem težkem trenutku povzročili padec vlade, hoteč se sedaj polastiti sami vlade. Posledice krize se kažejo. Pred vsem pada zopet naš denar, ki je zadnje dni že prekosil laško liro. To slabo vpliva na znižanje cen, ki jih mi tako težko čakamo. Odgovornost za to nosijo tisti, ki so krizo zakrivali — liberalci! Sedaj imajo liberalci od krize že svoj dobiček. Sladkor, ki je bil že 52 K, celo 47 K kilo, je zrasel zopet na 62 K. Seveda, krona je padla, gospodje kapitalisti so takoj porabili to priliko in gredo zopet kvišku. Kriza se kapitalistom izplača že sedaj. Ljudstvo in država pa trpi.

Liberalci pa zahtevajo sedaj še več. V Jugoslaviji imamo v splošnem precej dobro žitno letino. Te sicer slovenska dežela ne bo čutila, ker je vreme od dobro obetajoče letine toliko vzelo. Toda na jugu bo znatno boljše. Na tisoče vagonov žita bo šlo v tuje dežele, kjer kupujejo naše žito za drag denar. Liberalci sedaj zahtevajo, da bodo razne banke znale to žito pokupiti in ga zunaj prodati — seveda s stotimilijonskimi profiti. Prejšnja vlada (ljudski poslanci, radikalci in hrvatski narodni klub) je sklenila, da v bodoče nihče ne sme izvažati žita, razun osrednje zadruga, ki bi svoj dobiček razdelila med vse člane. Ta zadruga je imela nalogo, ljudem doma poceni dobiti žito, kar je odveč pa drago izvažati ven. Tako bi oni, ki žita doma ne pridelajo dovolj, žito poceni dobili, pa bi se vkljub temu žito lahko z dobičkom drago prodajalo. To bi bilo v korist državi. Vrednost denarja bi narasla; doma pa bi draginja šla dol. Liberalci pa zahtevajo sedaj, da smejo banke izvažati za svoj profit. Kako bo to, smo že skusili. Saj poznate, kaj je izvoznic! Tako je liberalcu ljudstvo in država deveta briga. Prva in edina reč mu je lasten žep. Liberalni kapitalisti pravijo, da drugače ne gredo v novo vlado, če se to ne zgodi po njih volji. Mi bi rekli le to: Naj ostanejo le zunaj. Naj gredo celo kar iz države vsi krščeni in nekrščeni judje! Bo mnogo boljše! Pa tega ne bodo storili, kar je velika škoda. Drže se, kakor uši.

Pa še eno reč zahteva ta liberalna gospoda. Občinski volilni red za Slovenijo, ki je že potrjen, naj se spremeni tako, da kmetске in delavske žene ne bodo imele volilne pravice. Tudi tukaj to bogato gospodo čevelj žuli. Naj jih le! Ob občinskih volitvah, ki bodo v oktobru, bodo tepeni ti odušurjeni in bankirski liberalci tako, da bodo cunje letele od njih stranke.

Kdor da še kaj na čast poštenega dela, na čast in blagor ljudstva, ta bo pomagal, da bo kmetsko ljudstvo to gadjo zalego pomandralo. Samostojneži, ki so se vanje prelevili nekateri liberalci, čakajo kakor hijerije, kedaj bodo liberalci dobili moč, ker vedo, da bodo s tem dobili moč oni. Toda tudi ti samostojni tličji bodo morali okusiti, da jih je ljudstvo spoznalo, da kmet dobro ve,

da so Samostojneži le vprega liberalnega bankirskega voza, ki bi rad povozil naše zdravo gospodarstvo. Zato bo naš kmet s to gospodo temeljito obračunal. Na svidenje pred ljudsko sodbo ob občinskih volitvah!

Jugoslov. Kmetška zveza

sklicuje ob priliki I. slovenskega orlovskega tabora v Mariboru zbor zaupnikov, in sicer za ponedeljek, dne 2. avgusta.

Dnevni red:

1. Političen položaj, poroča minister dr. Anton Korošec.
2. Gospodarska organizacija temelj našemu političnemu delu, poroča Alojzij Zupanič iz Jarenine.
3. Državni proračun in naše finance, poroča poslanec Ivan Vesenjaj.
4. Priprave na občinske in državno-zborske volitve, poroča Marko Krajnc.
5. Poročilo poslanca Brodarja.
6. Naše dolžnosti do stranke, poroča župan Davorin Krajnc iz Vel. Pirešice.
7. Organizacija naše stranke, poročata dr. Kulovec in Franc Žebot.

Zborovanje se vrši v beli dvorani Oficirskega doma (Kazino) na Slomškovem trgu. Začetek ob 9. uri. Dolžnost vsake krajevne organizacije KZ je, da pošlje na zborovanje enega ali več zaupnikov. Posebno pozivamo naše somišljenike iz mariborskega okraja, da se v velikem številu udeležijo zborovanja, na katerem bo govoril naš voditelj dr. Korošec. — Kmetška zveza.

I. jugoslovanski orlovski tabor v Mariboru.

Spored slavnostnega spreveda v nedeljo dne 1. avgusta 1920.

Od 7. do tričetrt na 8. zjutraj: Zbiranje udeležencev. Prosimo udeležnike, da se natančno ravnajo po teh navodilih.

I. Prva skupina. (Zbirališče na Zrinjskem trgu, zgornji del.) 1. Konjeniki (Orli in narodne noše). — 2. Fanfaristi. — 3. Alegorija na vozu.

II. Druga skupina. (Zbirališče Kersnikova ulica.) 4. Jugoslov. Kmetška zveza. — 5. Jeseniška društvena godba. — 6. Jugoslov. obrtna zveza. — 7. Naraščaj »Orla«. — 8. Slov. dijaška zveza — srednjeolci.

III. Tretja skupina. (Zbirališče v Aškerčevi ulici od Kersnikove do Cankarjeve ulice.) 9. Mengiška društvena godba. — 10. Češkoslovaška odposlanstva. — 11. Odposlanstva entitinskih držav. — 12. Poljska odposlanstva. — 13. Odposlanstva jugoslov. organizacij iz Hrvat-ske, Slavonije, Bosne, Hercegovine i. dr. — 14. Hrvatske narodne noše. — 15. Svetinjska godba. — 16. Amerikanski Jugoslovani. — 17. Jugoslovanski akademiki in starešine. — 18. Pevska zveza »Ljubljana«. — 19. Slomškova zveza in hrv. učiteljsvo.

2 voza narodnih noš.

IV. Četrta skupina. (Zbirališče v Cankarjevi ulici od Aškerčeve ulice do Tomšičevega drevoreda.) 20. Višnjegorska orlovska godba. — 21. Primorci. — 22. Korošci. — 23. Prekmurci. — 24. Medjimurci, Vmes narodne noše teh pokrajin.

V. Peta skupina. Zbirališče a) gostje, Tomšičev drevored vzhodno od Kersnikove ulice; b) Orlovska zveza, Tomšičev drevored zahodno od Kersnikove ulice. 25. Selška orlovska godba. — 26. Ustfedni Rada Orja Československého; a) češko-slovaški amerikanski kat. Sokol, b) češko-slovaški Orli, c) češko-slov. Orlice. — 27. Fédération nationale des Sociétés cathol. de gymnastique Belgique. (Belgijski katol. telovadci.) — 28. Fédération Gymnastique et Sportive des Patronages de France. (Francoski kat. telovadci.) — 29. Boy Scouts Headquarters (Angleški telovadci.) — 30. Hrvatska Omladina. — 31. Salezijanska godba iz Ljubljane. — 32. Orlovska zveza, a) krcj, b) čepice. — 33. Godba iz Marije Device v Celju. — 34. Orliška zveza.

2 voza narodnih noš.

VI. Šesta skupina. (Zbirališče Cankarjeva ulica od Aškerčeve do Majstrove ulice.) — 35. Jugoslovanska strokovna zveza. — 36. Radeška godba. — 37. Narodne noše iz Kranjske in Štajerske. — 38. Prometna zveza.

1 voz narodnih noš.

VII. Sedma skupina. (Zbirališče Aškerčeva ulica od Cankarjeve do Prešernove ulice.) 39. Hrvatska in slovenska ženska zveza. — 40. Semiška društvena godba. — 41. Rokodelska društva. — 42. Mladeniška društva. — 43. Slov. kršč. soc. zveza. — 44. Dobrodelna društva. — 45. Moške Marijine družbe. — 46. Konjenica.

Okrašenji vozovi z narodnimi nošami se zbirajo na Zrinjskem trgu od Kolodvorske do Kopitarjeve ulice in v slednji.

Vsaka skupina ima svojo rimsko štenilko.

Zastave organizacij v skupini gredo na čelu skupine. Pri prvem znamenju s fanfarami naj se vsi udeležniki postavijo v vrste, pri drugem znamenju naj bodo pripravljene na odhod, pri tretjem znamenju se spreved začne pomikati dalje.

Reditelji spreveda imajo bele trakove in se jim mora vsak brezpogojno pokoravati. V vsaki vrsti koraka po 6 mož, izjema je samo pri narodnih nošah, kjer se koraka poljubno, na glavnem trgu pa morajo tudi narodne noše stopiti v vrsto. Vrst se ne sme zapuščati. Vsi udeležniki morajo paziti, da je spreved vedno sklenjen.

Ob 8. uri dopoldne. Odhod k sv. maši in zborovanju.

Sprevod se vrši v vsakem vremenu! Sprevod se pomika po Majstrovih, Koroščevih, Trubarjevi, Krekovi ulici, Jugoslovanskem trgu skozi Razlagovo in Cafovo ulico, po Aleksandrovi cesti, po Grajskem trgu skozi Slovensko, Gosposko in Solsko ulico na Slomškov trg, mimo stolnice, po Orožnovi in Strossmajerjevi ulici, čez Vodnikov trg in po Koroški cesti na Glavni trg. V slučaju slabega vremena odpa-dejo Majstrove, Koroščeva, Trubarjeva, Krekova in Razlagova ulica in se začne spreved pomikati po Cafovi ulici.

Ob 8. uri dopoldne. Sv. maša na Glavnem trgu. Nato manifestacijsko zborovanje. Po zborovanju razhod, Orli, Orlice in vsi telovadci odkorakajo na Tezenj.

Dolenjci potujejo v Maribor čez Trebnje, St. Janž in Radeče v petek, dne 30. julija 1920. Do Trebnjega se pripeljejo iz Novega mesta z osebnim vlakom, iz Trebnjega do St. Jan-

ža pa s posebnim vlakom, ki odhaja iz Trebnjega ob pol 7. uri zjutraj in prihaja v St. Janž ob 8. uri. Iz St. Janža odkorakajo s semiško godbo peš do Zidanega mosta, kjer dobé zvezo na vlak, ki odhaja ob pol 11. uri iz Ljubljane. Drugi udeleženci, ki potujejo v soboto, 31. jul., porabijo lahko isto progo ali pa ono čez Ljubljano. Glavno načelo je, da kupi vsak vozni listek za sem in tja in se mora vračati po isti progi nazaj. Da bi kdo potoval v Maribor čez St. Janž, nazaj pa čez Ljubljano, ni dopustno. Iz Maribora se vračajo dolenjski udeleženci s posebnim vlakom ob 23. uri ponoči, korakajo peš do St. Janža, odkoder vozi poseben vlak do Trebnjega, kjer imajo zvezo na vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 8. uri zjutraj, prihaja v Novo mesto ob pol 11. uri. Dolenjci kočevskega okraja potujejo v petek (Orli) in v soboto (drugi udeleženci) z jutranjim vlakom, kjer imajo v petek zvezo s posebnim vlakom, in sicer v petek ob 10. in v soboto ob pol 11. uri.

Z Gorenjskega (radovljiški, kranjski, kamniški okraj) potujejo na mariborski taborni dijaki v sredo, Orli in Orlice v petek s prvimi jutranjim vlakom in se zbirajo v Ljubljani v Ljudskem domu, odkoder gredo s posebnim vlakom, drugi udeleženci pa v soboto z vlakom, ki odhaja z Jesenic ob 8. uri zjutraj. Gorenjci se vračajo v nedeljo, 1. avgusta ob 23. uri ponoči, iz Ljubljane vozi potem na Gorenjsko poseben vlak ob pol 6. uri zjutraj.

Udeleženci iz Savinjske doline potujejo z vlakom, ki odhaja iz Slovenjegra Gradca ob 8. uri zjutraj, v Celju imajo zvezo na osebni vlak. Vračajo se v ponedeljek ob 1. uri ponoči, iz Celja ob 9. uri dopoldne. Prekinjenje vožnje se bo, skušalo doseči samo za na Bled.

Hitite s prijavi, ker se v kratkem prijave za prenočišča po hotelih in gostilnah ter prijave za koncert in gledališče ne bodo več sprejemale.

Kdo služi in kdo se oprosti vojaške službe?

Avstrijski brambeni zakon ne velja več. Glede vojaške brambene dolžnosti je javnost popolnoma v nejasnem. Vsak bi bil rad prost, vsak dela prošnjo. Pa vse so napačno sestavljene, vse se navaja po vlogah, bistva, opore na tozadevno naredbo pa ni najti nikjer. Seveda se vojaške oblasti ne ozirajo ne obširna jadikovanja. Da bo konec tej revoluciji, da bodo ljudje vlagali kratke, jedrate, na naredbo oprte prošnje, je tajništvo JKZ posredovalo pri dravski divizijski oblasti, ki nam je blagohotno odstopila naredbo, ki jo tu celotno objavljamo. Učiteljsvo in duhovščina naj gre ljudem na roko pri sestavljanju prošnji. Vloge se kolkujejo po 4 K, priloge po 2 K. (družinski list, posestni list, davčno potrdilo), vse skupaj se pa pošilja na pristojno pučevsko okružno komando.

Tozadevna naredba ministrstva za vojno in mornarico z dne 5. aprila 1920 v Belgradu se glasi:

Ob priliki pregledovanja izvestnih današnjih nabornih konuisi smo ugotovili pri određovanju rokov nerednosti, kakor tudi z ozirom na navodila za toletno rekrutovanje, narejam:

Da se pri določevanju službene dobe postopa v spodaj navedenih slučajih nastopno:

1. Ako je v družini samo oče 59 let ali mlajši.

Se rekrut označi kot: Edinec, službena doba se mu skrajša na 12 mesecev.

2. Družina: Samo oče 60 let ali starejši, sposoben za upravljanje imetja, neposredni davek 21 kron ali več.

Rekrut se označi kot: Edinec, službena doba se mu skrajša na 12 mesecev.

3. Družina in davek kot pod 2), toda oče nesposoben celo za upravo imetja.

Rekrut se označi kot: »Hranilec, se oprošča« (brez ozira na davek.)

4. Družina: Samo oče 60 let in več, davek 20 K ali manj.

Rekrut: Hranilec, se oprosti.

5. Družina: Oče 60 let in več, brat 17 let in več (do 20 let).

Rekrut: »Prvenec, službena doba se mu skrajša na 12 mesecev.

6. Družina: Oče 59 let ali mlajši, dela-

zmožen, brat 17 let ali starejši (do 20 let).

Rekrut: »Prvenec, služi polno dobo.«
7. Družina: Samo mlajši bratje kot rekrut n. pr.: brat 18 let, brat 17 let.

Rekrut: »Prvenec, službena doba se mu skrajša na 12 mesecev.

8. Družina: Samo brat n. pr. 25 let ali starejši, delazmožen, služil v kadru polno dobo ali ne.

Rekrut: »Služi polno dobo.«

9. Družina (»zadruga«): Samo mlajši brat 17 ali 16 let, ostalo ženske in nedo-rastli (nedoletni).

Rekrutu se služba preloži za 1 ali 2 leti, nato pa kot pod 7.

10. Družina: Samo ženska in moški pod 16. letom.

Rekrut: »Hranitelj se oprosti« — brez ozira na višino davka.

11. Družina: Samo žena in otroci rekruta. V teh slučajih se gleda na to, jeli je rekrut samohran ali samec, t. j. ali je podedoval kako zemljiško posestvo, ki je mora sam obdelovati in voditi. Ako to ostoji in če plačuje od te posesti letno 21 kron neposrednih davkov ali več, je samohran in služi skrajšano dobo 12 mesecev. Ako pa plačuje 20 kron ali manj, se kot samohran spet oprosti službe. Ako ni ničesar podedoval, je samec in služi polno dobo. Njegova ženitev more vplivati samo v slučaju, ki je predviden v točki 1. od-delek B »Navodil« za rekrutovanje del II.

12. Družina: Ded 61. let, služil polno dobo ali ne, oče 40 let, služil skrajšano dobo.

Rekrut: »Služi polno dobo.«

13. Družina: Ded 61 let, služil polno dobo ali ne, oče 40 let, služil polno dobo.

Rekrut: »Službena doba se mu skrajša.«

14. Pastorek, vzet za sina zakonitim potom od očima kadarkoli pred naborom, se smatra zakonitim družinskim članom. Drugi posinovljenci morajo biti posinovljeni zakonitim potom najmanj 5 let pred naborom.

15. Ako nima rekrut nobene družine, niti ni oženjen (vse mu je pomrlo ali pa se je razšlo po svojlastnem gospodarstvu) se rekrutuje na način, ki ga navaja točka 11 t. j.: odloča se, ali je samohran ali samec.

* Na število ženstva v družini se srbski zakon ne ozira.

16. Družina: Samo starejši brat n. pr. 32 let, delanezmožen, a sposoben za upravo, davek 21 kron ali več.

Rekrut: »Službena doba se mu skrajša na 12 mesecev.

17. Družina: Samo brat n. pr. 32 let (ali oče vže 60 let), nesposoben za delo in upravo in spada k nadložnim:

Rekrut: »Hranilec se oprostí« — brez ozira na davek,

18. Družina: Oče (stric), 56 let, služil polno dobo, brat (brat od strica) 24 let, nesposoben za vojsko in delanezmožen:

Rekrut: »Služi polno dobo«.

Ako sta oče in brat odslužila polno dobo (pa ju je brat pozneje onesposobil):

Rekrut: »Služi polno dobo«.

Ako je brat dela popolnoma nezmožen in ako ni služil v vojski, tedaj je:

Rekrut: »Službena doba se mu skrajša na 12 mesecev.«

Kajti, če je starejši družinski član vže, potem mora biti poleg še eden družinski član 17 let ali več sposoben za delo, torej služi rekrut polno dobo.

• • •

To so glavni in bistveni slučaji iz naredb. Vsa ostala naredba daje navodila nabornim komisijam in komandam. Ljudje naj pazijo, da bodo prošnje prav delali. Shranite to številko »Domoljuba«, ker utegne priti še marsikomu prav. Vemo, da bodo čez teden dni zopet povpraševali, ker ne bero in si ne zapomnijo.

Pod neposredni davek spadajo: 1. zemljiški, 2. hišnorazredni, 3. najemnina, 4. obrtni, 5. rentnina, 6. dohodnina in 7. plačarina. Občinske in deželne doklade ne spadajo pod neposredne davke.

Vojaška služba traja pri pešadiji ali 18 mesecev, ali 12, ali pa se obvezanec oprostí; 18 mesecev je polna doba, 12 mesecev je skrajšana doba. Kdo mora služiti polno dobo, kdo skrajšano in kdo je oproščen, je razvidno iz spredaj navedenega. — Prošnje je naslavljati na pukovske okružne komande, pravilno kolekovane, kratko in jedrnatno utemeljene; n. pr. Na podlagi naredb vojnege ministrstva z dne 5. aprila 1920 prosim podpisani na podlagi točke 3. iste naredb za oprostitev vojaške službe. Iz prilog je razvidno, da spadam podpisani po vsem v kategorijo 3., po kateri bi moral biti oproščen.

Opozarjamo vse kmete, naj si natančno ogledajo to naredbo in naj se ravnaajo po njej.

Ljubljana, dne 24. julija 1920.

Tajništvo J. K. Z.

Svetovna žetev.

Kakor poročajo časopisi bo letošnja svetovna žetev manjša, kakor da bi mogla zadostiti vsem potrebam. Malo držav je, katere bodo mogle svojo potrebo same kriti. Na Francoskem upajo, da se bodo mogli preživeti z lastnim pridelkom. Tam stoji žito vrlo dobro, le da je letošnje leto obdelano samo 4.895.000 ha, medtem ko je znašalo pred vojno posejanje preko 6 milijonov ha. Rumunska, Ukrajina in Mažarska se bodo prehranile same, le ne ve se koliko jim

bo ostalo žita za izvoz. Severna Amerika pričakuje letošnje leto 504 milijonov bušelnov ozimne pšenice proti lanskem 732 milijonom. Iz tega se vidi, da Severna Amerika letos ne bo mogla tako zalagati Italije, Nemčije in Avstrije, kakor pa sedaj.

V Argentini je žetev — največ zaradi pomanjkanja delavnih sil, katere so preje dohajala iz Italije, tako slaba, da niti lastne potrebe ne bo krila. V Avstraliji je žetev slaba. Njeni pridelki, kar jih bo odveč, bodo šli vsi na Angleško. Isto velja o Kanadi in Indiji, v katerih je žetev zelo obilna.

Vse to pa ne zadostuje niti za Anglijo. Iz tega je razvidno, da ne bo preje dovolj kruha, dokler ne bo zopet dohajalo žito iz neizčrpnih žitnih zakladnic: iz Rusije in Sibirije. Zato je razumljivo, da gleda Anglija na to, kako bi se sporazumela z boljševiško Rusijo in da tudi Italija in Francoska nista proti sporazumu.

Za Jugoslavijo je to stanje svetovne žetve velike važnosti. Brez dvoma žitne cene na svetovnem trgu ne bodo dosti padle, morda se bodo celo dvignile. Količina žita, katere bi mogla priti v poštev za izvoz znaša po podatkih, ki jih je povedal dr. Frankeš na zadružnem kongresu v Zagrebu, računamo: pšenice 1 milijon meterskih centov, ječmena poldrugi milijon, ovs 800.000 meterskih centov, koruze 7 milijonov in krompirja 1 milijon. Vrednost tega izvoza znaša, če računamo pšenico po 600 kron, ječmen po 500 kron, oves po 350 kron, koruzo po 400 kron in krompir po 100 kron, skupno 4 milijarde in pol kron. Če pa vzamemo svetovne cene, bi znašalo skupaj 6 milijard kron. Brez dvoma bodo te velikanske številke ogromnega pomena za naše gospodarstvo, za državne finance in našo valuto. Seveda je dolžnost države, da dela na to, da se bodo v prvi vrsti okoristili s tem izvozom naši gospodarji, ne pa judovski vojni dobičkarji, kakor se je to zgodilo lansko leto po zaslugi liberalne kapitalistične vlade. Tudi letošnje leto bi radi bankirji s pomočjo liberalnih ministrov in poslancev dobili ves izvoz žita v svoje roke. Tako, da bi vse te milijarde ostale v njihovih žepih. Upamo, da bodo vse Ljudske stranke v Belgradu toliko močne, da bodo preprečile ta kapitalistični liberalni napad na naše gospodarstvo.

Razgled po svetu.

Jugoslavija.

j Mesto Radgona so v smislu mirovne pogodbe, ki je stopila te dni v veljavo, naše oblasti izpraznile. Naše čete so zasedle nato apaško kotlino.

j Naša vojna odškodnina znižana na polovico. »Politika« piše, da so zavezniki vojno odškodnino, ki bi jo imeli mi dobiti, znižali na minimum za dobro polovico. Zavezniki so nas v tem pogledu zapostavili za Grčijo, Rumunijo in Italijo. »Politika« računa, da bodo naše izgube v 40 letih znašale 15 milijard dinarjev.

j Nemške zahteve. Na Koroško je došla iz Pariza plebiscitna komisija, ki bo vodila ljudsko glasovanje. Nemci zahtevajo, da se demarkacijska črta med obema glasovalnima pasoma odpravi in ko-

misija, ki je čisto na nemški strani, je pristala na to zahtevo. Ker pa je s tem odprta pot nemškemu hujšakačem in bodo poboji na dnevnem redu, se naše ljudstvo odločno upira tej nemški zahtevi. Doslej naša vlada še ni ugodila tej nakani in upamo, da tudi ne bo.

j Dovolj bankovcev. Iz Pariza so prepeljali v Belgrad tri vagona jugoslovanskih kronsko-dinarskih novčanic. Na ta način bo dana možnost Narodni banki, da preskrbi svoje podružnice z večjimi vsotami denarja, ki so potrebne za pričetek dela. Zanimivo je, da so se vagoni z jugoslovanskim denarjem vozili skozi Trst ravno sedaj, ko so bili na vrhuncu italijanski napadi proti Jugoslovanom. Samo vsled energičnega posredovanja tamošnjega francoskega konzula, na katerega so se obrnili za pomoč spremljevalci vagonov, se je posrečilo, da niso milijoni jugoslovanskega denarja postali plen tržaških tolpa.

j Nevarnost kuge. V Pireju na Grškem se je pojavila kuga. Ker se bolezen čimdalje bolj širi, je minister za narodno zdravje izdal najobsežnejše ukrepe, da se nevarna bolezen ne prenese v našo državo.

AVSTRIJA.

Hudi vojni dobičkarji. Avstrijski državni zbor je sprejel zakon o davku na vojne dobičke. Vojni dobičkarji so zagнали velik hrup, češ, da se jim dela velika krivica in so poklicali antanto na pomoč. Zavezniška komisija je res poprašala pri vladi, če je ta davek na vojne dobičke tako škodljiv, da bi tudi zaveznikom škodoval. Daljnega koraka antanta menda ni storila in vojni dobičkarji bodo morali plačati odkazani jim del.

Elektrificiranje železnic. Avstrijski državni zbor je sklenil, da se na vseh železnicah tekom 20 let uvede električna gopilna sila. S tem bodo veliko prihranili na premožu, ker bodo elektriko proizvajale samo vodne sile.

ČEHOSLOVAŠKA.

Vnebovpijoče bogokletstvo. Sicer popolnoma svobodomiselní »Narodni listik« so poročali dne 18. jul. t. l. sledeče iz mesteca Šlan: Steber sv. Trojice, ki je že od l. 1689 krasil mestni trg in ki je bil postavljen v zahvalo, da je Bog odvrnil šibo kuge od mesta, je postal dne 5. julija na predvečer Husovega dne, žrtev nezasišane surovosti in leži s svojimi umetniškimi deli vred v razvalinah. Zgodilo se je to ob 5. uri popoldne torej ob belem dnevu. Delavci so prišli od dela, so prinesli lestev, neki delavec, ki se je v vojski proti Srbiji posebno odlikoval s svojo krutostjo proti tamošnjemu prebivalstvu, je splezal po lestvi na steber, pljunil v obličje Matere Božje, jo večkrat udaril in ji potem s kladivom odbil glavo. Kar se je dalje godilo, ne maram opisovati. Navzočih je bilo kakih dvesto oseb, ki so se k temu bogoskrunkemu početju smejale. To se je godilo pod okni okrajnega glavarstva, pred očmi policije. Ko bi prišli na Slovenskem do moči socialisti in liberalci, kakor na Češkem, bi se brez dvoma godila še hujša grozodejstva, ker so naši svobodomiselní še veliko bolj surovi kot češki.

POLJSKA.

Konec vojske med Poljsko in Rusijo. Ker boljševiki niso kljub pozivu poljske vlade prenehali s svojim pohodom proti Poljski, je Anglija zažugala Rusiji, da bo prišla s svojo armado Poljski na pomoč. Tega so se boljševiki ustrašili in so sedaj voljni s Poljsko skleniti mir.

GRŠKA.

Vojska med Grki in Turki traja še vedno. Po prvih turških zmagah je turška armada odpovedala in sedaj pritiskajo Grki za njo. Boji se vrše tam, kjer so se bili v zadnji balkanski vojni združeni Srbi in Bolgari s Turki. Najnovejša poročila se glase, da so Grki zavzeli Odrin.

Tedenske novice.

Domače novice.

d Škofljska kronika. Župnija Kranjska gora je podeljena Karlu Cuku, župniku v Škocjanu pri Mokronogu. — Po okrožnici je razpisana župnija Zabnica pri Škofji Loki.

d Podraženje voznih listov na železnicah. Vozne cene za potnike se bodo na osebnih in ekspresnih vlakih povišale s 1. avgustom. Voznina za blago se bo povišala s 15. avgustom za 100 %.

d Društvo slov. absolventov kmetijskih šol v Ljubljani. Na občnem zboru, ki se je vršil 29. pr. m., so bili izvoljeni v načelstvo: Ivan Pipan, posestnik v Vižmarjih, načelnikom; Anton Pevc, mlekarški inštruktor v Ljubljani, podnačelnikom; Ant. Čotar blagajnikom in Vinko Metlikovič tajnikom. — Društvo ima svoj sedež v Ljubljani. Pod turnom št. 5. V bodočnosti se bodo vršili občni zbori načeloma na kmetijskih šolah ali vzornih posestvih. — Društvo misli in v svrhu prirediti poučni izlet na Štajersko in Koroško na kmetijske šole v dneh 6. do 8. septembra t. l., vsled tega naj se oni, ki se izleta udeležijo, čimprej prijavijo. — Vsak absolvent kmetijske šole in gospodarskih tečajev in absolventinja gospodinjske šole ali gospodinjskih tečajev je dolžan vstopiti v društvo kot redni član. Vsak razumnejši kmetijski posestnik ali posestnica pa kot podporni člani. Čim se števílo članov zviša na vsaj 2000, bo društvo začelo z izdajanjem lastnega strokovnega glasila; dotlej pa naj vsak družstvenik naroči »Kmetovalca«, ki bo prinašal društvene objave. Vse dopise in članarino 12 K letno je pošiljati na naslov društva.

d Kdo izmed laških vojnih ujetnikov vé kaj o Francetu Pekolju iz Dobrnice na Dolenjskem. Zadnjič je pisal o Svečnici leta 1919 iz ujetništva v Feltre. — Naj se sporoči Alojziju Pekolju, posestniku v Dobrnici pri Trebnjem na Dolenjskem. Vsi stroški se povrnejo.

d Deželni cestarjem na Kranjskem in Koroškem se zvišajo draginjske doklade. Podobno se uredi stvar za cestarje na Štajerskem.

d »Oblačilnica za Slovenijo« se opusti, namesto nje pa ustanovi združeno podjetje »Oblačilnica za Slovenijo, registrovana zadruga z omejeno zavezo«, ki prevzame vse posle sedanje oblačilnice. V zadrugo se sprejemajo pridobitne in go-

spodarske zadruge, ki se dejanski pečajo s preskrbo gospodarskih potrebščin. Končni dobiček sedanje oblačilnice se ugotovi na podlagi bilance in se izroči deželni vladi v namene poverjeništa za socialno skrb.

d Izobraževalno društvo v Ratečah pri Škofji Loki bo uprizorilo v nedeljo 1. in 8. avg. ob 4. uri šaloigra »Pri gospodi« in igrokaz »Fabiola in Neža«.

d Ciganska nadloga na Dolenjskem. Okoli Škofljice se je klatil te dni 33 letni cigan Ignacij Hudorovič s svojo konkubino, z dvema njenima sestrama, z enim dojenčkom in z dvema 5 do 8 let starima deklicama in je ukradel železniškemu delavcu Ivanu Kastelicu s Klanca št. 5 pri Šmarju nov 550 K vredni suknjič.

d Črne koze. V Mali vasi pri Dobropoljah so se pojavili slučajni črni koz. Orožništvo je izhode in dohode zaprlo ter vas izoliralo. Pravijo, da se je okrajnemu zdravniku iz Velikih Lašč posrečilo bolezzen popolnoma omejiti in da je vas kot okolica rešena nevarnosti ter da bodo izolacijo kmalu ukiniteli.

d V Ameriki se je ponesrečil z avtomobilom in umrl 25. jun. t. l. Al. Bizjak iz Doline, občine Mirna na Dolenjskem. Peljal se je z avtomobilom, nasproti pride drug avtomobil, se trčita in Bizjak dobi poškodbe na levi nogi, da so mu jo morali odžagati, vendar je kmalu umrl.

d Od vlaka povožen. Povožen je bil v soboto zvečer hlapec Primož Štern. Vračal se je s polja na Vič domov. Ko je šel čez železniški prelaz, je pravkar privozil brzovlak št. 16, ki ga je zadel na levo stran in ga vrpel proč. Poškodovan je bil na levi strani telesa. Prepeljan je bil v bolnišnico, kjer je na dobljenih poškodbah umrl.

d »Zločin nad domovino« je naslov brošure, ki jo razpošilja »Katoliška Liga« v Ljubljani. Izvod stane 4 K, za trgovce, kolporterje in vse, ki pošljejo denar naprej, 3 K 50 vin. Brošura je pisana tako poljudno in zanimivo, da je ne bo odložil nihče preje, dokler je ne bo prebral. Pokaže nam v jasni luči, kdo je razdvojil našo domovino in zanetil med nami prepri in sovraštvo. Dokazi so tako prepričevalni, da ne bo mogel nihče dvomiti. Brošura je izšla prav v času, ko se je pričelo nanovo in s podvojeno silo zločiniti nad našim narodom in je torej v resnici časovno potrebna. Vsa naročila je poslati na naslov: Katoliška Liga, Ljubljana.

d Vrt Marijin. Dekliškim zvezam in Marijinim družbam je pripravljena knjižica, ki je ravnokar izšla. »Vrt Marijin«. Češki spisal Julij Zeyer, poslovenil Marko Krajnc. Obsega 243 strani in stane s poštnino vred 3.50 K. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Knjižica je zbirka mičnih legend iz Marijinega in Gospodovega življenja. Čitatelji »Glasnika najsvetejših Src« so jih čitali leta 1918 in 1919 v Glasniku. Niso sicer v knjižici svetopisemske resnice, ampak le pobožne legende, ki jih je ustvarila ljubezen prvih kristjanov do Matere božje in ki jih je Marijin častilec Zeyer ovil v krasno pesniško obleko. Članice Dekliških zvez in Marijinih družb! Vam je posvečena knjižica! Naročajte jo! Če naročite 10 izvodov skupno, dobite enega povrh.

Gospodarska obvestila.

g Kmetje pozor! Načelnik okr. Kmetске zveze ljubljanske okolice in predsednik »Gospodarskega odbora« Vas prosí, da naznanite vsako šikaniranje od strani kakih organov pri prodaji Vaših pridelkov tajništvu Jugoslov. Kmetске zveze. Trgovina je prosta.

d Pozor, lesni producenti! V torek, dne 13. t. m. je bila pri deželni vladi v Ljubljani enketa glede izvoza našega lesa. Na tej enketi je deželna vlada med drugimi sklenila, da izda odredbo, po kateri bode Odsek lesne industrije pri Zvezi industrijcev v Ljubljani dobil pravico in nalogo, da bo vse razpoložljive vagone južne in državne železnice proporcionalno razdeljeval in odkazoval posameznim lesnim producentom. Dalje je vlada sklenila, da bo moral vsak lesni producent vsake tri mesece natančno prijaviti količino svojih zalog, da se bo mogla razdelitev prav vršiti. Vsled tega pozivlje Odsek lesne industrije vse lesne producente, včlanjene ali nevlanjene, da nemudoma, tako da bo imej Odsek prijave najkasneje prihodnji petek, dne 23. julija v rokah, vpošljejo na naslov: Lesni odsek zveze industrijcev v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7, II. nadstropje, svoje prijave, koliko imajo rezanega in koliko tesanega blaga na svojih skladiščih in na žagah in kje se te zaloge nahajajo. V interesu vsakega producenta je, da takoj in natančno navede zahtevane podatke, da se bo mogel vpoštevati že na prihodnji seji, ki se vrši v soboto, dne 24. julija t. l. — Lesni odsek Zveze industrijcev.

g Nakupovanje plemenske govedí v Sloveniji. Te dni se po posebni komisiji nakupuje plemenska živina za Črnogoro. V poštev pridejo krave do štirih let, telice od enega leta naprej in biki v starosti od enega do dveh let. Kupovala se bo izključno le živina enobarvnih pasem t. j. montafonske, pomurske, muriške in marjadvorske pasme. Kraji, ki imajo odveč označene plemenske živine in kjer bi se lahko računalo vsaj na en vagon živali, naj se prijavijo takoj po pristojni občini ali živinorejski zadrugi na poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani. Predviden je nakup v okolici Sodražice, št. Jur ob j. žel., Planina in v velikovškem okraju.

g Kratek, pa važen opomin. Piše se nam: Sladkorja je malo, drag je, pa še včasih ga je težko dobiti. Je pa veliko boljše sladkorja prav mnogo med nami in po nizki ceni se dobi, da se vsaka družina lahko z njim založi brez vsakih kart. Rad bi vedel kje, morja vprašati? Odgovarjam: boljše sladkorja nikjer na svetu ne dobiš kakor je med, ki ga koristne bučelice vsakemu, ki jih goji, dado. Ali ni še v sedanjem času posebno na mestu, oživit čebelorej? V poprejšnjih časih, ko sladkor še znan ni bil, so imeli pri hiši po več starih centov strdi v velikih banjah ali loncih. Ko bi bilo še zdaj kaj takega, kdo bi se po cukru povpraševal. Tak velik čebelar onega časa na Kranjskem je tehtal svoje čebelne panje o dobri paši; imel je 200 panjev in vsak povprek pol kilograma medu, vsi pa 100 kilogramov na dan. To je bil velik dobiček od primeroma malega truda, O, naj bi zopet nastopili še novi čebelarji po slovenskih vaseh ter pomnožili to važno panogo, tako koristno posebno še zdaj. Vi mladi fantje posebno in vsi drugi, oklenite se čebeloreje skrbno, kot vaši predniki in prineslo bo premmnoge koristi!

Dopisi.

KMETSKA ZVEZA ZA TRŽIŠKI SOD. OKRAJ

je imela seje v nedeljo 25. jul. v Tržiču. Sklenilo se je sklicati občni zbor Kmetijske zveze 8. avgusta ob pol desetih v Naš Dom. Na dnevnem redu je: poročilo načelnika, blagajničarja, volitev novega odbora in služajnosti. Govornik pride iz Ljubljane. Člani in članice, udeležite se v obilnem številu obnega zbora, da se pogovorimo zlasti o planinah. — Sklenilo se je prositi vlado, naj bi orožne vaje ne trajale dva meseca, temveč 14 dni, ker bi v tem slučaju vsak mladenič v veseljem šel, dočim je dvomesečni rok predolg in kmetškemu stanu v škodo. — Odposlala se je na tajništvo Kmetijske zveze v Ljubljani prošnja v zadevi planine na Javorniku.

IZ MORAVŠKE DOLINE.

Letošnja zgodnja žetev se je pri nas slabo obnesla. Plačana je ponekod s preperelo, rjasto slamo. Žitu so škodovali pomladni viharji, ki so ga vrgli še predno je začelo cvesti, vsled česar se klasje ni moglo razvijati. Prestopno leto veliko obeta in malo da, pravijo stari, izkušeni ljudje. Radovedni smo, koliko so v naši dolini cenili žetev izvedenci, ki se že mesece pečajo s cenitvijo žetve po Jugoslaviji in v koliko bodo morali popravljati račune... — Pole za napoved in odmero dohodnine je začelo razpošiljati naše davčno oblastvo. Resolucije, ki so se ponavljale na številnih shodih po celi Sloveniji, naj se davku podvržena posejanka K 1600 dvigae na 10.000 K, so ostale torej glas vpijočega... Zanimiva je zahteva, naj se z začetkom julija vročni obrzci izpolnijo v osmih dneh, in sicer po stanju živine meseca avgusta ter naj se v posameznih rubrikah navede celoletni gospodarski uspeh tekočega leta. Prezgodaj, gospodje, in prehitro! Mi kmetje računamo šele takrat, kadar imamo pridelke pod streho. — Varcujmo s klobuki! Pravkar opazujemo, da so naši šolarji felji hoditi gologlavi. Pametno, tudi odrasli jih moramo posnemati. Ako se nam ta »štrajk« obnese, bomo poskusili stavkati kadilci; v nasprotnem slučaju pa pozivljamo strokovnjake, naj nam za klobuke in slavnike iznajdejo kak nadomestek, za tobak ga že imamo: pelin, brezovo listje in orehovo perje.

BLED.

Za izlet mariborskih gostov na Bled dne 3. avgusta vlada med okoličani opravičeno veliko zanimanje. In po pravici, kajti samo tujih gostov pride okrog 2000. Višek slovesnosti bo sprejem, odkoder naj raznesejo dragi nam gostje sloves o naši domovini širom Francoske, Belgije, Češke, Amerike in Angleške. Narodne noše za sprejem se zbirajo od 10. do 11. ure po novem času pred župno cerkvijo na Bledu, odkoder odidejo k sprejemu na Rečico. Narodne noše, ta dan ob blizu in daleč vse na Bled! Popolne ob 4. uri tabor na otoku, zvečer razsvetljava na jezeru z umetnim ognjem. Po vseh okoliških hribih plapolajo kresovi. Na jezeru petje in godba. Vsak sodeluj po svojih močeh, da bo dan krščanske mladine sveta na Bledu vsem ostal v lepem spominu!

BLED.

Dne 18. t. m. popoldne je priredilo tukajšnje prosvetno društvo javen shod za žene in dekleta. Polna dvorana je bila najlepši dokaz njihove zavednosti. Predsednik Orlovске Zveze Jos. Pirc je najprvo razložil pomen orlovске organizacije za ženo kot mater in deklet ter o zmogljivosti krščanske misli na orlovskem taboru v Mariboru. Nato nam je gđc. Cilka Krekova v lepem govoru jasno dokazala, da je le krščanstvo tista moč, odkoder zajema žena svoje osebne in socialne pravice. Zaključila je s pozivom, naj se vse žene in dekleta vpišejo v krščanske organizacije. Glasno odobravanje, ki je sledilo, je pričalo, da so zborovalke istih misli. Z zahvalo in željo, da se na podoben način še večkrat snidemo, je zaključila gospa županova Rusova lepo uspeli shod.

ŠT. VID PR STICNL.

K dopisu iz št. Vida v zadnji številki »Domojloba« je treba še nekaj besed izpre-

govoriti; človeku se vriva dvoje vprašanj, ki jih ne smemo prezreti in opustiti. — Prvo vprašanje je naslovljeno na šentvidske »Sokole« in vse druge udeležence sokolskega zleta v št. Vidu. Glasi se tako-le: Ali je bilo umestno in se je spodobilo rajanje, ples in popivanje 7 popolnoma kmetškemu kraju, v katerem je nekaj hipov poprej toča potokla vse pridelke do kraja? Kdor ima kolikaj usmiljeno in sočutno srce in vsaj nekoliko zmisla za splošna pravila o obnašanju v človeški družbi, tega ravnanja ne more odobravati. Ko je kmet s solzami v očeh in žalostjo v srcu zrl na uničeno polje in vzdihoval v revščini in skrbel kako bo preživel svojo družino, — so mu pred nosom v srcnem veselju in zadovoljstvu Sokoli in njihovi spremljevalci, ki vsi hočejo biti najbolj kulturni del našega naroda in druge ljudi učiti omike — ti ljudje so praznili kozarce drugega za drugim, in se zabavali na vse mogoče načine, ki morda že niso več zabava... In to kmetu v obraz, kot bi se hoteli norčevati, češ: kaj nam mar tvoja žalost, če ti toča vse seseka in povrh še tebe pobije, to nam ne more preprečiti zabave. Ali je tako ravnanje opravičljivo? — Drugo vprašanje: Kaj praviš k temu ti, šentvidski kmetovalec? Ti, ki ti je toča vse uničila; in ti, ki ti je prizanesla, če bi se ti tako zgodilo? Vem, da nič ne rečeš in molčiš. Toda poglej si v notranjost in vidiš boš, da bi rad rekel, pa se skoro bojiš. Pa časi, ko je kmet molčal, da mu je gosпода hodila po hrbtu, so minili. Sokoli so jasno pokazali, da jim je kmet deveta brigada. Pokažite tudi vi, kmetje in kmetški fantje, kadar bodo potrebovali vaše pomoči in se vam dobrikali, pokažite, da vam je Sokol ravnokot deveta brigada in označite pot, kod naj urno izginejo. — Končno pa izprevidite, da je liberalni kapital onih, ki sokolstvo podpirajo in sokolstvo tvo samo kmetovim težnjam popolnoma nasprotno; zato se otrešite slejkoprej vpliva teh kapitalističnih »prijateljev«, ki z vašim denarjem podpirajo in ustanavljajo Sokole in kdo ve kaj še vse, kar vam je v škodo in pomagajte si sami, če hočete samim sebi dobro. — To premislite dobro in ko boste premislili, boste spoznali, da je res tako — potem pa tudi storite tako!

IZ VEŦ PRI LJUBLJANI.

Telovadno društvo Sokol iz VeŦ je priredilo 4. t. m. veselico in javno telovadbo. Zoper to bi ne bilo ravno ugovora, toda čudno se je nam zdelo, ko smo videli nekoga Sokola, ki je priletel od nekje drugod, kako je navorjal fantiče, ki so pri našem orlovskem naraščaju, da naj pustijo »čuke« in se vpišejo rajši k Sokolom, kjer je vse lepši, in kjer se na veselicah tudi pleše. Kupoval je otrokom sladčice ter zabavjal čez Orla. Nam se zdi to precej otročje. Mi se ne zmenimo za Sokola in nikogar ne vabimo k nam. Kdor dobro misli in želi, bo sam prišel k nam, čeravno ne delamo hrupnih veselic s plesom celo noč do jutra, kjer se gotovo ne gode za dobro vzgojo in mladinsko izobrazbo koristne reči.

Pameten je ukaz poverjeništvu za notranje zadeve, kateri opozarja županstva, da se omejuje ples pri društvenih prireditvah. Tako je pravi Ples, osobito pozno v noč, posurovuje mladino; zato proč s plesom in alkoholom, kar največ mogoče.

IZ D. M. V POLJU.

V našem kraju se je z vsiljenim pregovarjanjem moko, rozinami in otrobi precej ljudi zapisalo v samostojno stranko. Toda ljudem so se začele odpirati oči. Kmetijski list so začeli vračati. V vas Zalog je dohajalo 6 izvodov tega lista, sedaj prihaja le še eden. Upati je, da bodo spregledali tudi še drugi, ki so bili zapeljani po lepih besedah in gori navedenih dobrinah, da bodo zapustili stranko, katera ima same namen ljudstvo odstraniti od cerkve in duhovnikov. Kake sadove rodi že sedaj, naj pove sledeči slučaj: Petnajstletni sin enega prvih samostojnežev je navadno stalno prišel izostajati od mae in postajati pred cerkvijo. Naš pristaš fanta prijazno opozori, da to vendar ni lepo, da stoji med mašo zunaj cerkve. Fant pa se odreže: Kar nas je samostojnih, nam ni potreba hoditi veŦ

k maši. Čujte, ljudje, in premislite, v kakih družbi ste. Za navedeni slučaj so priče na razpologo.

IZ D. M. V POLJU.

Zelo pametno odredbo je razglasilo preteklo nedeljo tukajšnje županstvo: Na ukaz okr. glavarstva v Ljubljani, morajo biti gostilne zaprte med dopoldnansko službo božjo v obližju župne cerkve pri D. M. v Polju. Če se pomisli, da so nekateri gostilne v Polju zatočišče onih elementov, ki se skrivajo pred mašo in s seboj vabijo komaj šoli odraslo mladino, je ta odredba vse hvale vredna. Treba je samo ostro paziti, da se bo odredba izvrševala. Županstvo v D. M. Polju je na ukaz deželne vlade tudi vpeljalo razne občinske takse, tako je med drugimi tudi takso na javno pristopna ples 100 K za en dan, kar je popolnoma prav. Upati je, da se vsaj nekoliko omeji ples, kateri se je zadnje čase tako udomačil, posebno v nekaterih gostilnah naše občine. Seveda županstvo mora pa tudi gledati na to, da se bo taksa tudi točno zahtevala, sicer nima sklop prav nobenega pomena.

Z JEŽICE.

Vsled tožbe, ki jo je vložil nadučitelj Ivan Perko iz Ježice proti 13 občanom iz Ježice, ker so 6. januarja 1920 oddali pri okr. in višjem šolskem svetu v Ljubljani vlogo, v kateri se je zalil na časti, bi se imela vršiti obravnava pri okr. sodišču v Ljubljani dne 3. julija 1920. Po 6 in pol urni razpravi in zaslišanju prič je prišlo do poravnave, ker so vsi obdolženci obžalovali in preklicali vse trditve, navedene v cmenjeni vlogi, kolikor so se na podlagi dokaznega gradiva izkazale kot neresnične in pretirane in so se obdolženci zavezali nerazdelno plačati vse stroške po sodni odmeri v 14 dneh ogibom izvršbe. Kakor se sliši, bodo ti stroški znašali lepo vsoto okroglih 5000 K. Tako se je končala gonja, ki se je pričela proti Iv. Perkotu pred enim letom od strani nekaterih hujskačev. Blamaža je zaslužena. Obdolženci bi tako velikodušno ne odpustili tožitelju, ko bi bili oni tožniki, a nadučitelj toženi. Ena njih prič, ki je prišla celo iz daljnega Dunaja, ima za nagrado občutne potne stroške.

ŠMARJETA.

V Šmarjeti se je 18. t. m. precej po prvi sv. maši vršil občni zbor Kmetijske podružnice. Prva in druga točka dnevnega reda se je vršila mirno. Ko pa pride na vrsto tretja točka: volitev delegatov za obč. zbor Kmetijske družbe, pove tč. načelnik na podlagi pisma Kmet. družbe z dne 16. maja 1918 in pisma z dne 14. jul. 1920, da smejo voliti tisti udje, ki spadajo v okoliš te podružnice t. j., ki imajo pošto Šmarjeta. Tu je bil ogenj v strelhi. Gosp. Janez Povše iz župnije Škocjan, vodja samostojnih, kateremu zlasti pomaga g. Janko Mole, trgovec v Šmarjeti in Janez Žnidaršič, mlinar v Zburih, je pripeljal celo krdele pristašev. — žensk in moških — po tri, štiri od ene hiše in zahteval, da bodo volili tudi ljudje iz Škocjanskih hribov, ki nimajo pošte Šmarjeta, sicer — je izjavil — ne bodo pustili nobenemu voliti! Bili so z njim s palicami, orožjem, z robece zavitimi kamni preskrbljeni ljudje. Načelnik se je držal prve izjave in opozoril g. Povšeta na postavo, da se zborovalni shodi ne smejo motiti, naj pust, da volijo pravi udje tukajšnje podružnice. Ne in ne! Začelo se je prerakanje. Povšetovi pristaši so smeli vse reči, kričati, pretiti, psovati, zabavljati! Če je kdo naših kaj rekel, so ga pograbilii najeti suroveži, pahnili iz dvorane, suvali po stopnicah itd. Dva moča sta prav precej dobila Načelnik je hotel začeti z volitvami za prave ude. Samostojni so zagnali krik in vik kot pri obč. zboru Kmet. družbe v Ljubljani. So vsi iz ene žole! Pravi udje so hoteli v župnišče, da bi nadaljevali občni zbor. Samostojni niso pustili. Načelnik je čakal. Ura je bila okoli desetih. Ker je spoznal, da se danes volitev ne bo mogla vršiti, je zaključil občni zbor. Misleč, zdaj je konec. Pa ni bili naši ljudje, katere je načelnik opozoril, da naj ohranijo mirno kri, so polagoma odhajali. Le nekaj jih je bilo vedno na straži, da so pazili, da se načelniku ne bi zgodilo nič žalega, ker ga samostojni je niso pustili ven, ampak tiščali v njega in zahtevali, da mora začeti z volitvami, če ne »bo drugače«, če ne »ne bo dobro«; zmiraj se je čulo:

»skozi okno z njim, na tla z njim!« Kakor be-
stije so kričali nad njim, vse priimke so mu
dajali, samo človek ali duhovnik ne. »Hudič,
hlapec naš,« so ponavljali v enomer. Da duho-
vo bolj razburijo, so ponavljali laži, da so du-
hovniki bili krivi vojske, revizijske, spravljali
fante v fronte, očitali biro, govorili o farških
bisagah itd. Eni, da za kmeta ni ne na-
rede, drugi zraven, da naj delo v kmetijskem
društvu puste, da so radi farjev otroci nagi in
bosi. Ena naša žena je ugovarjala, precej je bi-
la zunaj dvorane! Vedite, da škocjanske žen-
ske »samostojne« niso v surovosti prav nič
zaostajale za moškimi. Končno so prišli s pi-
salnim orodjem. G. Povše je narekoval, g. Za-
ger iz Trebelske župnije je pisal zapisnik zo-
per načelnika. Ob 12. uri 30 minut so izvolili
novega načelnika G. Ignacija Keržan, oskrb-
nika v Mlevžu in odbor, potem pa pričeli vo-
litve. T. č. pravi načelnik podružnice je opo-
zori, da bi zdaj morda lahko odšel, ker nima
nič opraviti. Reklil so »ne«. Povedal je, da je
tu zoper svojo voljo, da kot načelnik noče biti
pri volitvah! G. Keržan je dovolil odhod, drugi
nekateri pritrjujli. Ker radi nevarnosti ni maral
sam iti iz dvorane, ga je G. Keržan spremljal
do pod kaplanje. Dobli ni udarcev, slišalo se
pa je, »zakaj ga pa noben ne?« — Zdaj šele
so se naši ljudje oddahnili in bili veseli do-
mov. Kdor ima še kaj poštenosti v sebi, ne
more biti na strani Povšetovih pristašev, to je
bila splošna sodba. Kdor jih ni prej poznal,
zdaj jih lahko pozna. Pomilovanja vredni so
tisti naši možje, ki so se vmešali v to nelepe
družbo. Menda nimajo oči! Bog jim daj pravo
spoznanje! Toliko nekateri domači pristaši li-
beralne kmetijske stranke zaslužijo pohvalo,
da niso tako surovi kot njih tovariši iz ško-
cjanskih vasi Dobri župljani Šmarjetski! Taki
dogodki naj Vas izučijo, kakšni nikar ne bodite!
Ostanite poštini, mirni, zvesti krščanskim na-
čelom na celi črti! Tistih hujšakačev, surovin
so pa s senenim vozom ogibajte!

Pripomba. Ko neka naša oseba na sploš-
no zabavljanje zoper načelnika - duhovnika
pravi: »na zadnje uro bo pa le dober duho-
vnik,« se sliši odgovor v tem smislu: »E, kaj!
Takrat je človek slab, človek ni prave pameti,
naj bo duhovnik ali pa ne! In to so pritrjevale
tudi ženske! Kam smo prišli!

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obre-
stuje po 3% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Listek

Junakinja iz Štajra.

Povest. Prevalja ***

(Dalje.)

V skritih tolmunih se oglašajo urhi, po-
tuhnjeno preži ob cesti močvirje, kakor veli-
kani razprostrirajo drevesa svoje veje, da bi
zadržala jezdeca. Toda še krepkeje izpodbode

konja, mora, in če gre za življenje, jutri mora
biti pri Štefani.

Zadnjikrat je pokazala luna med drevesi
svoje blede obličje. Henrik si obriše pot s pe-
kočega čela, potegne kompas iz nedrja, in bil
je vesel: še štiri ure ima do Strengberga. —
Ker se je zopet skrila luna in je tema postala
neprodorna, je bil v zadregi. Premišljuje, naj
li prenoči pod svojim plaščem pod milim ne-
bom, — kar zasliši psa zalajati: vuuu! in ne-
daleč v temi zagleda svetlo luč. Hvala Bogu,
tam je hiša, kjer se bo dalo prenočiti! Veselo
se oddahne, razjaha konja, s kreslinim kam-
nom si ukreše ogenj in vodeč konja dospe do
hišice, v kateri gori luč. Čisto majhna hišica
je. Potrka na vrata in iz hiše stopita s svetil-
ko v rokah moški in ženska. Bila sta mož in
žena. Jemnasta, gospod v orožju! Prestrašita
se. Pomiril jih je s prijaznim glasom in je pro-
sil prenočišča samo za par ur. — Samo eno
posteljo imata, svojo, ta naj bo njegova. Če
mu je všeč, mu bo žena takoj skuhalo ovsen
močnik, ker sta uboga človeka.

Peljala sta ga v okajeno sobo; žena je
tekla v kuhinjo in je kmalu prinesla v sobo
kadeči se močnik; mož pa je opravil konja.
Ko je krasni, zlati jezdec, kakršnega naša za-
konska še nista videla vse svoje žive dni, se-
del v sobi in jedel skromno jed, je žena, ki je
bila še mlada, cvetoča in okrogla, zašepetala
možu v uho: »Jezec, je-li cesar?« Toda mož ji
je hitro odvrnil: »Beži, beži, cesar je baje star
že petdeset let!« Potem je udano vprašal tuj-
ca: »Gospod je gotovo od daleč prišel, gospod
gotovo prihaja z Dunaja?« Henrik je odgovo-
ril, da je prav z Dunaja prišel. Kmet nadaljuje:
»Ste li videli cesarja?« Stotnik je smehljaje
povedal: »Da, videl sem ga, celo dvakrat.«

Močno sta se začudila žena in mož in sta
strmela v mladega tujca, ki je dvakrat videl
cesarja.

Goreča treska ob peči je gorela h koncu.
»Plemeniti gospod,« prosi žena, ki je tiho od-
šla in se je tiho vrnila, »v čimnati je poslana
najina postelja.«

Henrik noče sprejeti ponudbe dobre žene.
Naj le spita na svoji postelji, zanj naj nastelje
na tla slame ali kaj drugega, kar ima pri
rokah.

Ustrezeta mu. Nato se podasta v svojo
spalnico; kmetica pomoči v rdečem svitu go-
reče treske svoj prst v posodico z blagoslov-
ljeno vodo, ki je visela ob peči, poškropi zi-
belko, se pokriža, potem še enkrat pomoči
prst in ga ponudi najpreje svojemu možu, po-
tem pa tujcu; Henriku je bilo čudno pri srcu,
prav tako, kakor takrat na Dunaju na praznik
presvetelega Zakramenta; ga li ne pozdravlja
zopet pobožna Štefana po tej ubogi ženi? Na-
pravil je kakor katoliški gospodar, dotaknil
se je z dvema prstoma ženske roke in se je
pokrižal na čelu, na ustih in na prsih; nevidna
dekliška roka mu je vodila desnico.

Potem je odpasal meč, legel na slamo in
je sladko zaspal. Nič ne vpijejo pekčenski urhi,
nič ne sikajo kače. Prasketaje tli trska. Iz zi-
belke zre dvojje drobnih očesc na jezdeca, ki
je spal in sladko sanjal.

Prvikrat je zapel petelin, komaj se je jelo
svetlikati, je bil jezdec že na nogah. Ljubezen
je bila njegova jutranja ura. Kmet je vstal ob
štirih in je stopil v sobo, ki je bila že prazna.
Ni sledu po meču, po klobuku in možu. Toda
na mizi, kjer je sinoči zavžil uborno jed, je
ležalo šest čudovito lepih goldinarjev.

Jezdec pa je že dalje jahal v sanjajoče
jutro proti vzhajajočemu solncu, ki je trosilo
prve krvave rože na daljnje gore. V istem
času je bil na potu tudi drug jezdec, za miljo
proč od Strengberga. Le jahaj, jezdec, morilni
sel, le jahaj, stotnika boš našel šele v Štajru.

Čim bolj se je Henrik bližal Štajru, tem
bolj so se mu širile prsi, ki jih je utusnjeval
panter. Štefanin petelin na njegovem srcu pa
je tolikokrat zaplahotal s peroti, kolikorkrat
je Henriku udarilo srce. Kaj mu je cesar, kaj
cesarica, kaj revščina in bogastvo, kaj mu je
ves svet, in naj bi bil iz zlata, nasproti naj-
ljubeznivejši Štefani, nasproti njenim sladkim
ustnam, nasproti sladkosti, da bo vsa večnost
njegova.

Zopet so med zelenimi jelkinimi vejami

kipele v zrak stolpi in zidovi. Strengberg, še
dve uri in pol ježe in potem sem pri tebi.

Henrik je jezdit okoli mesta, ki je bilo že
vse mirno in tiho. Ura je štiri. In glej, nad go-
rami gori rdeče in vedno bolj rdeče, kakor
škrlat, kakor ogenj, kakor ljubezen v božjem
srcu. Henrik je za trenutek ustavil konja in
je opazoval, kako se je iznad gora dvigalo
velikansko sonce, ki je po vsem nebu sipalo
plamenene spoje; Henrik pomisli: Ne bo vršlo
drugič, pa bo Štefana že moja. S krepko, ve-
selo roko je potegnil za uzdo ter je med pet-
jem jutranjih krilatcev vedno hitreje in hitreje
dirjal proti Anizi. Voda šumi, o Aniza, Aniza,
ti prihajaš iz Štajra, kjer prebiva njegova iz-
voljenka.

V diru je od Anize jahal na višino, ki je
bila vsa posejana z belimi šmarnicami, ki so
divje kakor trava rastle naokoli. Na vrhu za-
čuje iz modre daljave nedeljsko jutranje zv-
onenje štajerskih zvonov, kakor bi veljalo nje-
mu v pozdrav.

O, Štajer, Štajer, nekdanje moje rojstno me-
sto, moja očetnjava, sedaj ne več, ker nimam
več očeta, ne doma... pa vendar si, o Štajer,
mesto moje ljubezni, kako bi te ne ljubil. Bo-
di mi tisočkrat pozdravljen!

Oči se mu porose, in sklenil je roke, ko
žrebec za trenutek obstoji in prisluškuječ dvi-
ga glavo v sinji jutranji zrak.

Zvonovi v daljavi so utihnili. Henrik na-
lahko izpodbode konja, ki je zadiral navzdol.
Še eno uro, še eno uro, zadnje uro. In
potem, Štefana, potem boš moja.

IX.

Tisti čas je v švertneričini gostilni sedelo
nekaj mož, ki so prišli na jutranji požirek.
Šli bodo k deseti maši v Garsten. Bila je
namreč nedelja, četrta po Veliki noči. Može
so bili katoličani: Luc, švedkorar in učitelj
Lindner. Govorili so o sodniku Hendelnu in
njegovem sinu Henriku, ki se še nista vrnila
z Dunaja; o Albertu, ki je bil v Pasavi opročen
in je sedaj v Lincu, in o Štefaninem malem
bratcu Lukcu, ki je prejšnji dan umrl in sedaj
leži zgornj na mrtvaškem odru.

Naposed pravi švedkorar: »Čas je, da
gremo! Plačati!«

Takoj je stopila gostilničarka, mati švert-
nerica, v sobo. Bila je slabe volje, samo troje
ljudi!... Pa nedelja je. Toda, kaj se hoče,
če ima pa človek vedno smolo. Iz žepa je
potegnila kosček krede in je na mizi s kredo
delala račun.

»Mati,« vprašuje Lindner, je-li Štefana še
v cerkvi? Nejevoljivo mu je odvrnila: »Ne, se
je že vrnila od jutranje maše.« Lindner vpra-
šuje nadalje: »Kje pa je?« Mladi učitelj jo še
vedno nosi v srcu, četudi gre po Štajru go-
vorica, da je neki drugi vanjo zaljubljen...
neki imeniten gospod.

»V kuhinji je,« je žena namršila obrvi.

»Kdaj boste pokopali dete?«

»Danes popoldne,« je na kratko odgo-
vorila.

»Je-li Štefani zelo hudo?«

»Kaz pa hoče?« je globoko vzdihnila žena.

»Saj je bilo tako najbolje. Kaj bi počel na
svetu tak revček.«

»Mati švertnerica, še eno merico,« je re-
kel Luc, ki je vstal od mize. »Kaj pa pravi
Štefana k temu, da je gospod Albert zopet v
Lincu? Gotovo je tega vesela?«

Na švertneričin obraz je legel mrak:

»Kaj naj rečem? — No, saj mu privoščim,

da se je vrnil prost od tam, toda nikoli nisem
posebno marala zanj, moja Štefka ga je veliko
preveč poslušala. Gotovo je bil zelo svet
mož, nič ne rečem, toda pater Ertelij je rekel,
da svetnike moramo občudovati, da jih pa ne
moremo posnemati.«

»Gospod Ertelij je tudi hitro umrl,« je
pripomnil Lindner. »Kdo bi si bil mislil. Pred-
zadnje nedelje je še imel deseto sveto mašo.«

»Škoda za gospoda!« je s poudarkom re-
kla gostilničarka. Res dober je bil gospod, ta-
ko rad bi je bil pomagati in pregnal Štefani
muhe, ki jih je imela glede možitve; pa je bilo
vse zastoj... sedaj pa že tudi počiva v zem-
lji, dobri gospod, gospod Albert pa, ki je po-
vzročil toliko hudega, da je zopet v Lincu —
in Bog ve — navsezadnje pa se še povrne v
Štajer. O samo tega nas obvaruj Bog.

»Nič ne rečem,« je krepko nadaljevala, od razburjenosti ji je močno tolklo srce pod jopičem. »Toda nikoli več ne pustim, da mi spravi moje dete na sramotni oder, gospod Albert bi bil takrat že lahko opustil ono nesrečno božjo pot v Veng, o koliko sem jaz ubožica takrat morala prestati.«

»Mamica, dva vrčka pive, en kruh in sir; to znese?« je vprašal Luc.

Ko je računala in štela, se je večkrat obrnila proti oknu; po cesti je prihajalo drdranje voza; prisluskovala je, naposled je nejevoljno zamajala z glavo, bil je kmetijski voz.

Večkrat že je zadnje prisluskovala od ranega jutra do poznega večera, kdaj bo na cesti zapel boben ali zapela trobenta, kdaj bo prihajal ponosen jezdec, ki bo stopil čez njen prag in zasnil njeno hčerko.

»Se-li nič ne ve,« je začela in je vprašaje pogledala sedaj enega, sedaj drugega moža, »kdaj se vrnejo gospodje z Dunaja —?«

»Sodnik? Te ga nihče ne ve,« je odvrnil Luc... »Mislim pa, da ne bo dolgo, pa bo zopet v Štajru.«

»Vam je li dolgočas po sodniku?« je precej zbadljivo vprašal Lindner.

»Kaj še?« ga je žena rezko zavrnila. »Toda stotnik, ta naj bi se vrnil; če pride sovražnik, kaj bomo počeli, če ne bomo imeli stotnika.«

»Kakšen sovražnik?« se je začudil švedkorar.

»No, Turek,« je nekoliko v zadregi rekla švertnerica. Švedkorar jo podučil, da so ravnokar Turki na Dunaju s cesarjem mir sklenili. Tako stoji v časopisu. Prinesel ji ga bo. Ni treba. Že verjame.

Zopet prihaja ropot s ceste. S težkimi koraki je odhitela iz sobe, možjo so jo videli za trenutek stati pred hišo.

Zastoj je tekla ven. Samo voz na lojtre je.

»Kaj neki ima ta ženska?« je nejevoljno mrmral Lindner. »Samo stotnik in zopet stotnik... Kaj jo briga luteranski pob?«

Luc je rekel: »Sedaj je pa zadnji čas, da gremo, Sicer bo pater že pri oltarju. — Mati švertnerica,« se je obrnil na pragu, »lepo pozdravimo Štefano. Danes je kar nič ni na izpregled?«

Luc je oženjen in ne gleda po drugih, toda Štefano spoštuje kakor svetnico, odkar je svaku, ko je umiral na vislicah, molila molitvice za umirajoče.

»Ima polne roke dela v kuhinji,« je rekla švertnerica, »in zelo je trudna, zadnje noči ni nič spala, ker jih je prečula pri bolnem otroku.« Luc pravi: »Mamica, če ima Štefka ali kdo drug pri vas opravka v Lincu, se lahko pelje gori, ker bo danes moj voz peljal gori na proda nože mojega rajnega svaka. Tudi je danes gori pri kapucinih popoh dpustek.«

»Ne, ne,« je odklanjala gostilničarka; »v Lincu, kjer je Albert, no, hvala lepa.« Prestraheno zre proti kuhinjskim vratom, da za božjo voljo Štefka ničesar ne sliši. »Saj smo tako dobili na praznik Zalostne Matere božje popoln odpustek v Garstenu. Z Božjom, gospod.«

»Z Božjom, mamica. Torej Štefko še enkrat lepo pozdravim. Naj moli zame in za mojo ubogo sestro.«

Švertnerica pravi: »Ah, gospod Luc, saj tako preveč molj.«

»Vam li to ni včas?« vprašuje Luc. »Je že prav, da molj,« je odvrnila. »Toda, kar je preveč, je preveč.«

Luc je očel, mati švertnerica pa je šla proti kuhinji in se ozrla noter. Štefana je sedela na nizkem stoličku poleg ognjišča, kjer je prasketal mal ogenj, na kolenih je držala skledo ter izbirala lečo.

»Kje so pa otroci? So li še v cerkvi ali kje?« je vprašala mati.

Štefana je dvignila oči. Pod njenimi velikimi, resnimi očmi je bila lahna rdečica, mo-goče, da so bile to solze, ali pa je bil odsev ognja?

Ej, voliča!

Ej voliča, ki sta z mano od pomladi do jeseni, plug mi vlečeta in brano, spremljata me v gozd zeleni.

Mučno vajino je delo, trda vama je oprava, vajino vsakdanje jelo: suha krma, sočna trava.

Vež trpljenja vaju veže, v jarmu združena živita, kadar vaju žuli, reže, zase in zamé trpita.

Če sta složna in edina gladko voz za vama teče, lažja vama je stopinja: delj jih več kot eden vleče.

Ej voliča, moja zvesta, težko je trpljenja breme, polna muk življenja cesta Za vsakogar brez izjeme.

Limbarski.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nerovne bolečine? Občutek zadovoljstva dopri-nese Vam Fellerjev pravi Elza fluid, 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K.

Trpite na počasni prebavi? Zaprtju? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza-kroglicami. 6 škatlic 18 K. — Zelodec okrep-jujoča švedska tinktura 1 steklenica 15 K. — Omot in poština posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 16, Hr-vatska. D

Vsaka hiša, v kateri je kak član Kmetске zveze, mora imeti „Domoljuba“, kmetско glasilo.

Izjava.

Podpisani preklíčem s tem kar sem govoril o Jerneju Jereb, da ni resnično. Smarca, dne 25. julija 1920.

Franc Vidmar.

Preklic.

Podpisana Ivana Gajger globoko obžalujem, kar sem govorila žaljivega o svojem bratancu Valentinu Gajger. On je pri vsej tej stvari nedolžen in se mu tem potom iskreno zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Sp. Senica, dne 23. julija 1920.

Ivana Gajger.

Poljedelski stroji

Mlatilnice za ročni in vrtilni pogon, vrtila, štampiljke, trijerje, slamocezarice na pogon z roke in silo, sadne in visoke st skalnice, sadne mlince, brzoparilnike, stiskalnice za seno in drugo ima vedno v veliki izbiri lastnica po umrlem soprogu **Francu Mitli, Ljubljana, Sv. Martina cesta št. 5.**

Edina založba poljedeljskih strojev **Umralh & Komp.** iz tvornice: **Umralh & Komp.**

Trame

denške in remelne kup-pim po najvišji dnevni cen. — Ponudbe pod »Izvoz lesa« na upravništvo »Domoljuba«.

Zenske lase

rezane in mešane ku-puje v vsaki množini po najvišji cen! **Matija Podkrajšek** brivec, Ljubljana, Sv. Petra cesta 32.

„Pri Ivanki“

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 29

se dobi v veliki izbiri volneno blago, sukno, hlačevina, zamet za moške in ženske obleke, satinaste odeje vseh barv, cvilba za postelje, platno za rjuhe, kolenina bela in pisana, cefir, srajce, bluže, predpasniki, otroške obleke, nogovice, robci, sukanec, vse po znižanih cenah. Dobijo se tudi različni ostanki. — Za obilen obisk se priporoča **Ivanka Praprotnik.**

Kose ala Turške

zn. Volk à K 45 — komad, razpošilja po poštne-m povzetju Leopold Knez, trgovec Krško ob Savl.

Mlin in žaga

se da v najem. — Naslov pove uprava „Domoljuba“ pod št. 2974.

Gospodarska banka v Ljubljani.

Naznanilo.

Banka daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

V Ljubljani, dne 3. julija 1920.

Ravnateljstvo.

TRAME

deske in drugi les plačamo po najvišji dnevni cen. Vagone preskrbimo sami. Ponudbe z najnižjo ceno pod „Banaška veletrgovina“ na anonimni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5. 2912

Konjar in priletna dekla za svinje in za molžo se sprejme. Plačilo po dogovoru. Ponudbe na oškrbnišvo Fužina, p. Dev. Mar. Polje.

Glavna zaloga

I. C. KOTAR v Ljubljani.

JE NAJBOLJ
V OŠKRBNIŠVO
VO ZA NAŽENJE
BELIH ČEVLJEV

DOBI SE POVSOD!

Največje škode in nadloge
se obvarujete
ako unižite nemudoma

miši (navadne in poljske)
podgane s „Poginom“ škatlja po K 6.—
stenice z „Rapidom“ stekli po K 10.—
ščurke z „Morinom“ škatlja po K 6.—

Vsa sredstva so nešteto krat preizkušena ter iz-
borna in hitro učinkujejo! — Trgovci popusti!
Po povzetju razpošilja I. C. Kotar, drogerija,
Ljubljana, Wolfova ulica 3.

ERJAVEC & TURK

trgovina z železnino

pri „ZLATI LOPATI“ preje
Hammerschmidt (Mühleisen)

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
— nasproti Križanske cerkve. —

Sir

prvo vrsten, polno-
masten, 3 mesece star,
v hlebih po 30—40 kg
ima naprodaj Sirarska
zadruga v Stari Fužini,
p. Srednja vas v Bohinju.

Primešaj krmi Mastin!

V smislu odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1899., št. 10,595, ki mi ga je mestni magistrat ljubljanski izporečil dne 28. julija 1899., št. 25,255, smejo dietetično sredstvo Mastin, redilni prašek za prašiče in za vsako živino, lekarnarji, trgovci, drogiisti in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prosti obrtni predmet oglasen. V Ljubljani, dne 3. avgusta 1900, mag. opr. št. 28,561. Ako Mastina v lekarnah in trgovinah ne dobite, ga naročite po pošti. — 5 zavojev Mastina stane K 30/50 in se jih pošlje poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje (naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni in izpušča je; pri živini uniči garje. Lenček tega mazila velja po pošti K 12/50.

Lekarnar Trnkoczy v Ljubljani
(Slovenija) zraven rotovža.

Najstarejša hranilnica na Slovenskem.

Kranjska hranilnica

v Ljubljani — ustanovljena l. 1820

obrestuje hranilne vloge s

3%.

Kranjska hranilnica je pupilarno varen zavod in jo nadzoruje deželna vlada.

Za plačila zavodu se dajo na razpolago poštne položnice.

Cisti dohodek Kranjske hranilnice je — ne glede na to, kar se odkaze rezervnim zakladom — po pravilih določen v pospeševanje občerkoristnih naprav in podjetij na Kranjskem. — Skupna svota doslej v tej svrhe odmenjenih zneskov znaša K 8,761,118-37.

Bonbone, Josip Rajšter, Šoštanj.

Dobava takoj. — Nizke cene. — Zahlevajte cenike!

Zaloga: Ljubljana: A. Pöschl, Gosposvetska
cesta št. 7 in J. Podboj, Sv. Petra cesta št. 95;
Celje: Roz. Debenjak, Kralja Petra cesta št. 15.

Prvo vrstna

dvokolesa, plašče, cevi

priporoča IGN. VOK,
Ljubljana, Sodna ul. 7.

Cementna strešna opeka

najbolj trpežne vrste
se dobi pri tvrdki

Ivan Jelačin, Ljubljana
Emonska cesta 2. 4798

Konec draginje.

Veletrgovina Stermecki razreže celo zalogo platna, cefirja, tkanine, volne, hlačevine in sukna v ostanke ter razpošilja iste po čudovito znižani ceni v zavojih po 500 K in 1000 K. Blago je angleškega, francoskega in italijanskega izvora. Kar ne vgaja, se zamenja ali vrne denar. Pri naročilu več zavojev se priložijo razna darila. Veletrgovina in razpošiljalna R Stermecki, Celje št. 305, Slovenija.

ali vrne denar. Pri naročilu več zavojev se priložijo razna darila. Veletrgovina in razpošiljalna R Stermecki, Celje št. 305, Slovenija.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljaate moja najbolje preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kob proti poljakim mišim 10 K, za podgane in miši 10 K, za ščurke 10 K, posebne močne vrste 20 K, posebno močna tinktura za stenice 10 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti mrčesu 6 in 12 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri živini 6 in 10 K, prašek za uši v obleki in perilu 6 in 10 K, nktura proti mrčesu na sadju in na zelenjadi (unič. rastl.) 10 K, prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti garjam 10 K.

Posilja po povzetju Zavod za eksport:
M. JUNKER, Petrijska ul. 3, ZAGREB 1.

Hlode (krlje)

deske, trame, kostanjev les,
gozdove in oglje iz mehkega
in trdega lesa kupi po najvišji
ceni vsako množino družba IM-
PEX v Ljubljani, Krekov trg 10.

Oblačilno blago

do 50% ceneje

Manufakturna trgovina

Jos. Stopar

Ljubljana, Dunajska cesta št. 5.

Velika zaloga

hlačevine
modrotiska
cefirja
klota
razne podlage
štifa
sukanca
itd. itd.